

Kooperatifin üye aidatlarına bağı gecikme zamlarının vadesiz banka hesabında tutulması ve paraların üyelere dağıtılması halinde uygulanacak tevkifat hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	50426076-120[94-2013/20-545]-126
Tarih	11.07.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

KAYSERİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 50426076-120[94-2013/20-545]-126

11/07/2014

Konu : Kooperatifin üye aidatlarına bağı gecikme zamlarının

vadesiz banka hesabında tutulması ve paraların

üyelere dağıtılması halinde uygulanacak tevkifat hk.

İlgi : ... tarih ve ... kayıt numaralı özelge talep formu.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, Kooperatifinizin üyelerinden topladığı aidatların geç ödenmesine bağı gecikme zamlarını vadesiz banka hesabında tuttuğı belirtilerek, bu paranın üyelerinize ödenmesi durumunda vergi kesintisi yapılp yapılmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında kooperatifler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış olmakla beraber aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde, tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi,

yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklar ile iş görülmesine (Yapı kooperatiflerinin kendilerine ait arsalarını kat karşılığı vererek her bir hisse için bir iş yeri veya konut elde etmeleri ortak dışı işlem sayılmaz.) ilişkin hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatifler ile bu kayıt ve şartlara ek olarak kuruluşundan inşaatın bitim tarihine kadar yönetim ve denetim kurullarında, söz konusu inşaat işlerini kısmen veya tamamen üstlenen gerçek kişilerle tüzel kişi temsilcilerine veya Kanunun 13 üncü maddesine göre bunlarla ilişkili olduğu kabul edilen kişilere veya yukarıda sayılanlarla işçi ve işveren ilişkisi içinde bulunanlara yer vermeyen ve yapı ruhsatı ile arsa tapusu kooperatif tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan yapı kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf olduğu hükme bağlanmıştır.

1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "4.13. Kooperatifler" başlıklı bölümünde konu ile ilgili gerekli açıklamalara yer verilmiş olup, Tebliğin "Sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması" başlıklı "4.13.1.1." bölümünde, "Sermaye üzerinden kazanç dağıtılması sermaye şirketlerine ait bir özelliktir. Kooperatiflerin elde ettikleri kazancı ortaklarına sermaye paylarına göre dağıtması durumunda, kooperatiflerin sermaye şirketlerinden farkı kalmayacaktır. Bu nedenle, bir kooperatifin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için ana sözleşmesinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmamasına ilişkin hüküm bulunması ve fiilen de bu hükme uyulması gerekmektedir." açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin birinci fıkrasında menkul sermaye iradının tarifi yapılmış, maddenin ikinci fıkrasının (2) numaralı bendiyle iştirak hisselerinden doğan kazançların (Limited Şirket ortaklarının, iş ortaklıklarının ortakları ve komanditerlerin kâr payları ile kooperatiflerin dağıttıkları kazançlar bu zümreye dahildir. Kooperatiflerin ortakları ile yaptıkları muamelelerden doğan kârların ortaklara, kooperatifle yaptıkları muameleler nispetinde tevzii, kazanç dağıtımı sayılmaz.) menkul sermaye iradı olduğu hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin (6) numaralı bendinin (b-i) alt bendinde, tam mükellef kurumlar tarafından; tam mükellef gerçek kişilere, gelir ve kurumlar vergisi mükellefi olmayanlara ve bu vergilerden muaf olanlara dağıtılan, 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı kar paylarından vergi kesintisi yapılacağı hükme bağlanmış olup, anılan maddede yer alan yetkiye istinaden 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kesinti oranı %15 olarak belirlenmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, Kooperatifinizin üyelerinden aldığı aidat ve gecikme zamlarının üyelerinize geri ödenmesi durumunda; her bir üyeye ödedikleri aidat ve gecikme zammının aynen iade edilmesi halinde "sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması" şartı korunmuş olacak ve gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmeyecektir. Ancak, aidatların geç ödenmesine bağlı olarak alınan gecikme zamlarının, gecikme zammını ödeyen üyeler dışındaki diğer üyelere de dağıtılması durumunda "sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması" şartı ihlal edilmiş olacağından kooperatifiniz adına kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi ve söz konusu bu ödemeler üzerinden kar dağıtımına bağlı gelir vergisi

tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413 .maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir. (***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelveğe uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026